

Direktøren i Haugaland Kraft på ville veier

Denne teksten ble først publisert som bloggpost på <http://einarflydal.com> den 25.02.2019

Jeg kom tilbake fra vinterferie til 300 eposter, hvorav mange krever svar. Det vil ta tid, og jeg kan ikke rekke over alle. Mange ber meg gå inn i debatter rundt omkring, men det kan jeg ikke. Noen ganger kan jeg kommentere litt som er av generell interesse, og håpe på at andre kan ha nytte av det til sine egne leserinnlegg her og der.

Ta for eksempel leserinnlegget til direktør Olav Linga i Haugaland Kraft...

Direktør Olav Linga går i rette med alle dem som er skeptiske til de nye, automatiske strømålerne (AMS) i et [leserinnlegg i Haugesunds Avis den 16. februar](#). Utgangspunktet er omtalen i den samme avisa av et folkemøte i Haugesund der jeg var foredragsholder.

Direktør Linga har i hovedsak følgende poeng:

- Prisen vil bli som før

Til det er å si at snittpris per kilowatttime kanskje i teorien vil bli den samme - bortsett fra at man jo skal dekke inn utrullingene av AMS-målerne for 8 milliarder NOK eller så, og prisveksten som vil komme av prisutjevningen som følger av integrering av kraftmarkedet på europeisk nivå. La oss likevel anta at direktøren har rett på dette punktet. Men så han tar likevel feil:

- Effektprising vil gi større strømregning fordi prisen per kilowatttime går opp når forbruket er størst. Dette er tilsiktet for å dempe forbruket, spre belastningen, og begrense forbruksveksten innen strøm. Det vil også gi økt inntjening.
- I det som direktør Linga omtaler som at de nye målerne vil gi "riktigere måling", ligger at de nye målerne vil måle slik at de kompenserer for at strømmuttaket over de seinere år i stigende grad skjer i form av "firkantpulser" på grunn av tekniske egenskaper ved moderne strømforsyninger (for nærmere forklaring se f.eks. boka "[Den usynlige regnbuen](#)", side 366 og følgende). De gamle målerne brukte sinuskurver til å beregne forbruket. Den nye beregningsmåten gir en høyere kostnad for forbruket ved at det samme forbruket registreres som et høyere antall kilowatttimer. Om det er mer "riktig", er et definisjonsspørsmål. Det gir i alle fall mer penger inn til nettselskapet for samme leveranse av strøm. Det er naturlig at selskapet da oppfatter dette som "riktigere" måling.
- Det diskuteres flere steder om det er alvorlige feil og mangler med de nye målerne funksjonsmåte. Det registreres tilfeller der de synes å være utsatt for interferens som kan forklare ekstreme regninger uten at det har foregått forbruk - og utsetter annet utstyr for interferens (f.eks. åpner garasjeporter).

- NKOM har målt

Direktørens innlegg har også tatt med de vanlige forsikringene om at NKOM har målt og funnet at alt er i orden. Men direktøren har nok forstått - eller bør ha forstått - at NKOM bare bruker ICNIRPs retningsgivende verdier for vern mot akutt oppvarmingsskade som referanse. I forhold til en slik målestokk er det selvsagt at NKOM kan konstatere at det ikke er helsefare på ferde. Direktøren bør også ha forstått utfra materiale han har fått tilsendt (boka "[Smartmålerne, jussen og helsa](#)"), at ICNIRPs retningsgivende verdier ikke er en relevant målestokk. I det minste bør han ha forstått at det er grunn til å se nærmere på om ICNIRPs målestokk kan være relevant også for andre

skademuligheter. Haugaland Kraft et eget ansvar for å undersøke om selskapets teknologivalg påfører kundene en helserisiko, og kan ikke bare skyve myndighetene foran seg.

- Dugnadsånden

Direktøren appellerer også til dugnadsånden og forklarer at slike målere er en nødvendig modernisering. Det kan diskuteres: Å skifte ut målere som varte i 30 år eller mer, med målere som må skiftes etter 5 til 10 år, virker som en dårlig ide. Å basere avlesningen og styringen på former for trådløs kommunikasjon som i lang tid har vært dokumentert som klart og entydig helseskadelig i det lange løp, og som påviselig gir en rekke personer akutte helseplager, virker usedvanlig dumt og lite gjennomtenkt. Særlig når mange av oss har den gamle H3-tariffen i friskt minne: En liten, enkel måler på kjøkkenveggen viste når vi var på "overforbruk" i forhold til strømmen vi abonnerte på. Da slo vi ned varmen.

Den enkle sannhet

Den enkle sannhet er at kraftbransjen er blitt privatisert og har fått sterke incentiver til å tjene mer penger. Da trenger den informasjon om oss, og det blir konkurranse om å utnytte slik informasjon og press på å få tilgang til den. Forbruksmønsteret vil bli fritt tilgjengelig for tjenestetilbydere, det framgår av direktørens innlegg, selv om nærmere detaljer vil kreve aktivt samtykke.

Den enkle sannhet er også at IKT-bransjen ser et enormt marked i alt utstyret som trengs til AMS-systemene, og tilbyr fjernstyringsløsninger som rasjonaliserer driften i kraftbransjen. Og i tillegg har miljøvernerne ropt Hurra! for tiltak som kan begrense energiforbruksveksten, uten å være klar over hva trådløsteknologien skaper av miljøplager. Det får de på bordet nå som forskere kloden rundt advarer mot helseskadene og mot skadene på livet rundt oss - på fugler, insekter og planter.

Direktører som forsvarer sin forretning som de er satt til å tjene, framfor å forsvare sine kunder, sin familie og livet rundt oss mot disse skadevirkningene, påtar seg et stort ansvar. Ansvar for å ødelegge grunnlaget for livet selv. Det er dessuten på sikt i konflikt med aksjelovgivningen, som pålegger selskapets ledelse å tjene aksjonærenes interesser. Å ødelegge livsmiljøet er ikke i aksjonærenes interesser på sikt - bare på svært kort sikt.

Einar Flydal, den 25. februar 2019